

У вересні 2020 року споживча інфляція в річному вимірі сповільнилася до 2.3% (з 2.5% у серпні). У місячному вимірі ціни зросли на 0.5%. Споживча інфляція перебувала нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п. і залишалася меншою порівняно з прогнозом, опублікованим в Інфляційному звіті за липень 2020 року. Зниження темпів споживчої інфляції передусім пояснюється сповільненням зростання цін на продукти харчування, зумовлене зниженням їх собівартості, нижчою якістю овочевої продукції нового врожаю та послабленням попиту на порівняно дорожчу продукцію. Натомість за врахуванням продуктів харчування інфляція прискорилася внаслідок підвищення тарифів на природний газ, послаблення гривні, відновлення економічної активності та споживчого попиту.

Базова інфляція

Базова інфляція незначно сповільнилася (до 3.1% р/р).

Темпи зростання цін на продовольчі товари знизилися (до 3.0% р/р). Сповільнилося подорожчання більшості молочних та м'ясних виробів, продуктів з риби та кондитерських виробів. Це пов'язано як зі значною пропозицією, у тому числі за рахунок імпорту (наприклад, імпорт молочної продукції у серпні-вересні у фізичних обсягах зріс майже у два рази порівняно з попереднім роком), так і загальним зниженням попиту на товари більш високої цінової категорії (м'ясо, сири, риба).

Вартість послуг також зростала повільнішими темпами (7.8% р/р). Посилення карантинних обмежень в окремих регіонах стримувало подорожчання послуг закладів громадського харчування, готелів, спортивних установ, салонів краси, курсів іноземної мови, оренди житла. Водночас це спричинило прискорення зростання вартості медичних послуг. Також дорожчали телекомунікаційні послуги і вища освіта. Останнє відбулося, ймовірно, через запровадження [індикативної собівартості надання освітніх послуг](#) за окремими спеціальностями.

Ціни на непродовольчі товари повернулися до зростання (на 0.1% р/р). Під впливом активізації попиту і послаблення гривні пришвидшилося зростання вартості автомобілів, ліків та інших медичних товарів. Також скоротилися темпи падіння цін на товари довготривалого вжитку – побутову техніку та електроніку. Водночас здешевлення одягу і взуття навіть пришвидшилося (до 5.2% р/р). Це може пояснюватися наявністю у підприємств запасів попередніх колекцій і порівняно слабшим попитом на ці товари з огляду на збереження можливостей для [дистанційної роботи](#) і навчання в умовах карантину.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Ціни на сирі продукти харчування повернулися до зниження (на 1.1% р/р). Так, поглибилось падіння цін на овочі (до 19.8% р/р). Завдяки новому вищому врожаю далі дешевшала картопля. Урожай інших овочів виявився дещо меншим, ніж минулого року, однак через гірші якісні характеристики виник їх тимчасовий профіцит –

постачальники поспішають реалізувати врожай, тоді як покупці не готові закуповувати овочі на зберігання значними партіями. Розширення пропозиції і тепла погода у вересні також суттєво сповільнили подорожчання фруктів (до 19.0% р/р), зокрема яблук і кавунів. Нарощення імпорту сприяло подальшому зниженню цін на банани.

На тлі зменшення впливу виробничих витрат та відповідної динаміки цін на світових ринках, а також розширення пропозиції окремої тваринницької продукції, зокрема за рахунок імпорту, сповільнилося зростання цін на молоко, яловичину, а падіння цін на свинину поглибилось.

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося (до 6.0% р/р). Внаслідок підвищення світових цін на енергоносії повернулися до зростання у річному вимірі й внутрішні ціни на природний газ. Також тривало зростання вартості тютюнових виробів.

Зміна цін на паливо

Здешевлення палива незначно сповільнилося (до 17.4% р/р). Вереснєве зниження світових цін на нафту було нівельоване суттєвим попитом на паливо через високу інтенсивність користування автомобілями в умовах пандемії, а також послабленням гривні.

Промислова інфляція

У вересні тривало сповільнення падіння цін у промисловості (до 1.7% р/р) передусім за рахунок стрімкого прискорення зростання цін на товари, що реалізуються за межі України (до 13.0% р/р). За місяць ІЦВ зріс на 1.7%.

Під впливом цінових тенденцій на світових товарних ринках та послаблення гривні в серпні-вересні повернулися до зростання ціни в добуванні металевих руд (на 5.8% р/р) та металургії (на 0.6% р/р), у в добуванні сирової нафти і природного газу – суттєво сповільнилося падіння (до 19.7% р/р). Це відповідно з невеликою затримкою вплинуло на динаміку цін у виробництві коксу та нафтопродуктів (падіння сповільнилося до 1.9% р/р). Зростання вартості енергоресурсів та світових цін на добрива призвело до прискорення зростання цін на

продукцію хімічної промисловості (до 9.3% р/р).

Деяко вищими темпами зростали ціни у деревообробці та поліграфії, виробництві гумових і пластмасових виробів.

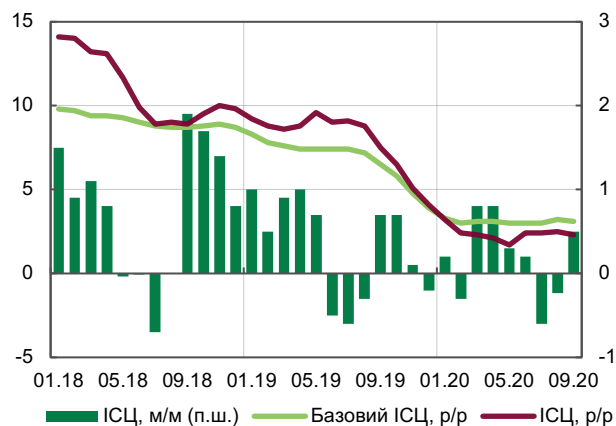
Зростання цін у харчовій промисловості прискорилося до 11.3% р/р. Найбільший внесок у прискорення мало зростання цін в олійно-жировій промисловості. Зокрема, дорозжчали соняшникова олія і шрот на тлі різкого сплеску цін на соняшникову олію на світових товарних ринках (через прогноз нижчого врожаю соняшнику, високий попит з боку Китаю та втрати сої в США). Також зросли ціни у виробництві

м'яса, хліба та цукру, тоді як у виробництві молочної продукції зростання сповільнилося на тлі більшої імпоротної пропозиції.

Поглибилося падіння цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (до 12.3% р/р з 9.4% р/р у серпні). Зокрема, зниження цін у виробництві електроенергії пов'язане зі зменшенням частки ВДЕ у структурі виробництва та подальшим відображенням зниження тарифів за цим видом генерації з серпня.

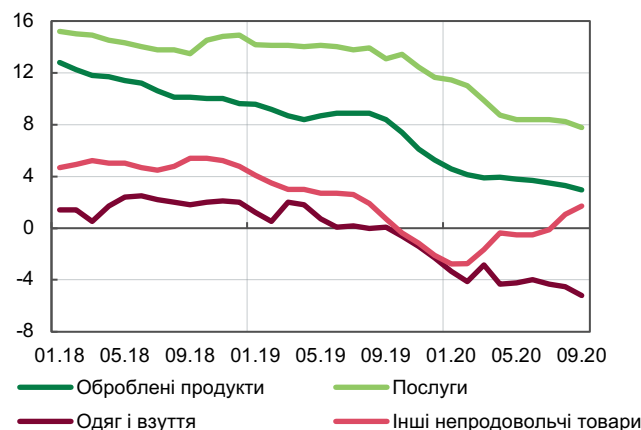
У вересні 2020 року споживча інфляція в річному вимірі сповільнилася і перебувала нижче цільового діапазону 5% ± 1 в. п. Це зумовлено сповільненням зростання цін на продукти харчування на тлі зниження собівартості, нижчою якістю овочів нового врожаю та послабленням попиту на порівняно дорозжчу продукцію. Базова інфляція також очікувано сповільнилася

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

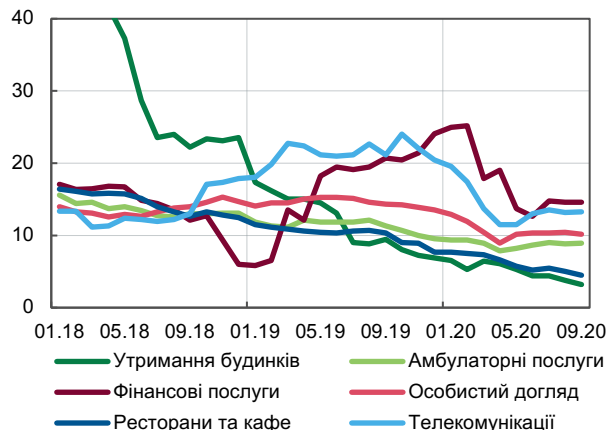
Графік 2. Основні компоненти базового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Темпи зростання вартості послуг залишилися високими. Зокрема, вплив на ціни від зростання виробничих витрат був компенсований карантинними заходами в окремих регіонах

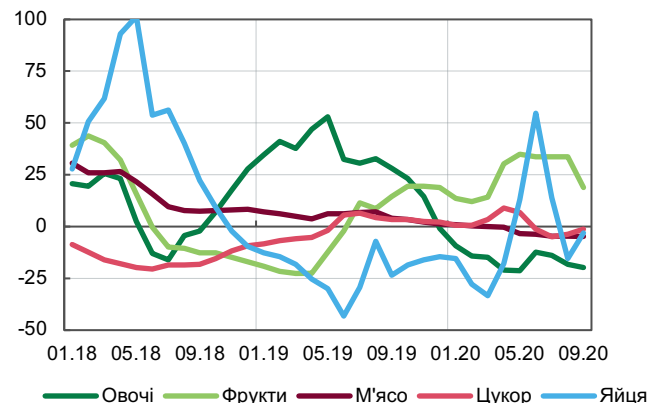
Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

Надходження нового врожаю, значна пропозиція овочів низької якості та нарощення імпорту впродовж останніх місяців сприяли зниженню темпів зростання цін на сири продукти

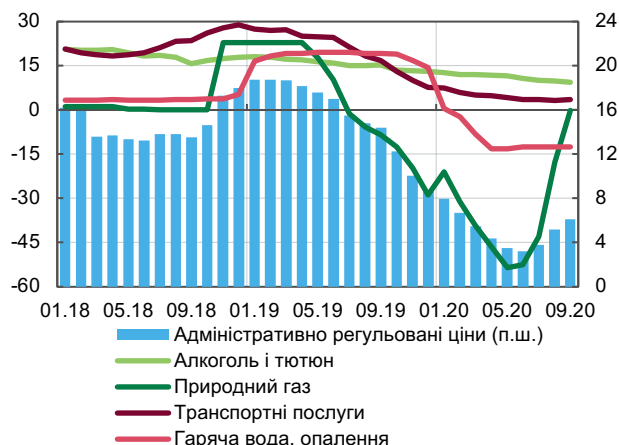
Графік 4. Ціни на окремі сири продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося через підвищення тарифів на природний газ як товар. Також тривало подорожчання тютюнових виробів

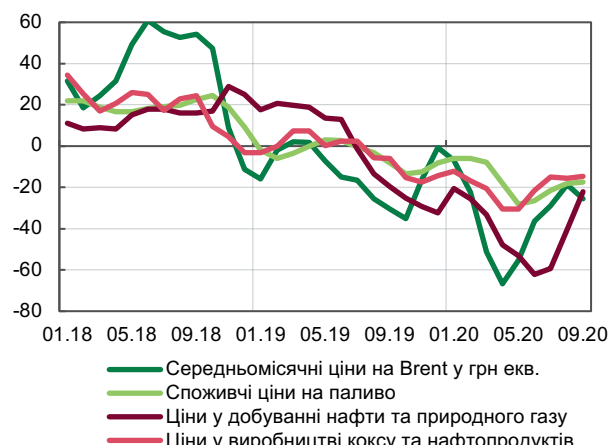
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Здешевлення палива незначно сповільнилося. Вересневе зниження світових цін на нафту було нівельоване суттєвим попитом на паливо та послабленням гривні

Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

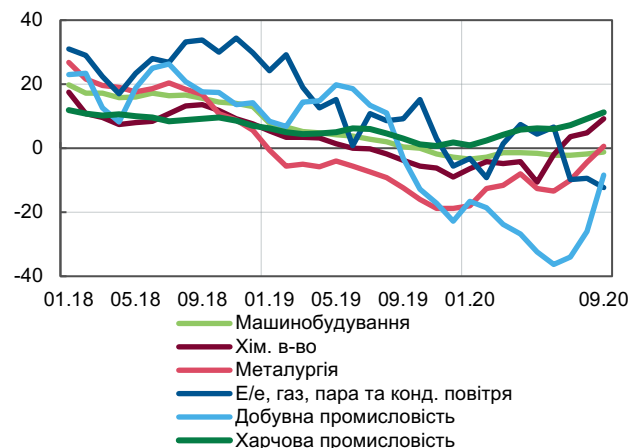
У вересні тривало сповільнення падіння цін у промисловості насамперед через подорожчання традиційних товарів українського експорту на світових ринках (руда, метали, соняшникова олія). Водночас поглибилося падіння цін у постачанні е/е, газу, пари та кондиціонованого повітря через зменшення частки ВДЕ у структурі виробництва е/е та зниження тарифів за цим видом генерації з серпня

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка ІСЦ для 2020 року, %			% р/р			Вересень 2020 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік			
				липень	серпень	вересень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	9.8	4.1	2.4	2.5	2.3	0.5
Базова інфляція	59.4	8.7	3.9	3.0	3.2	3.1	1.1
Небазова інфляція*	40.6	10.7	4.8	1.7	1.6	1.1	-0.4
сирі продукти	19.4	3.3	3.9	3.3	0.9	-1.1	-2.2
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.0	18.0	8.6	3.8	5.2	6.0	1.2
паливо	3.2	9.1	-8.2	-21.5	-17.9	-17.5	0.6
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	44.7	17.7	7.8	3.5	2.3	1.3	-0.6
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.1	20.7	17.9	10.8	9.8	9.4	0.6
Одяг і взуття	5.3	0.9	2.0	-4.3	-4.5	-5.2	7.9
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	5.4	10.6	10.6	-9.1	-3.1	0.6	3.6
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	47.5	23.7	4.4	3.8	3.2	0.0
водопостачання	0.2	20.2	19.9	23.6	22.5	21.9	0.0
гаряча вода	0.2	0.9	3.2	-3.6	-3.6	-3.4	0.2
природний газ	1.4	1.2	22.9	-43.0	-17.8	0.4	18.4
центральне опалення	1.0	3.8	5.2	-13.7	-13.7	-13.7	0.0
електроенергія	1.0	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.2	16.7	12.9	-3.6	-1.8	-1	0.5
Зв'язок	2.9	9.1	15.1	7.6	7.6	7.7	0.0
Освіта	1.4	14.9	13.4	13.2	13.0	14.1	11.0

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка ІЦВ для 2020 року, %**			% р/р			Вересень 2020 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік			
				липень	серпень	вересень	
Індекс цін виробників	100.0	14.2	-7.4	-7.5	-4.7	-1.7	1.7
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	15.9	14.3	-22.8	-34.0	-25.9	-8.4	10.1
Добування кам'яного вугілля	3.3	5.4	-23.6	-27.1	-31.1	-30.1	-0.6
Добування сирої нафти і природного газу	4.8	24.9	-32.3	-59.3	-40.5	-22	25.6
Добування металевих руд	6.3	8.2	-21.4	-21.8	-22.4	5.8	5.1
Переробна промисловість	64.4	7.4	-5.7	-0.5	1.7	4.0	2.1
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.4	7.0	1.8	7.3	9.2	11.3	2.6
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-3.1	-14.2	-14.9	-15.7	-14.8	3.9
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.9	7.7	-8.9	3.7	4.9	9.3	3.1
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.5	16.7	9.6	9.3	9.8	9.0	0.3
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.7	12.6	2.6	0.6	1.3	2.3	0.9
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.9	5.6	-18.8	-9.9	-4.4	0.6	3.2
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	3.2	17.3	1.1	0.3	-0.8	-0.4	0.7
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.5	29.8	-5.6	-9.8	-9.4	-12.3	-3.2

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів в ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2019 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ІЦВ	індекс цін виробників	р/р	у річному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	п.ш.	права шкала
НБУ	Національний банк України		
ВДЕ	відновлювані джерела енергії		